

### Az arabok védőszentje

A Keresztre feszített Jézusról nevezett Boldog Mariam nővér

*„Uram, add nekünk az imádság lelkületét,  
hogy meg tudjunk nyerni lelkeket,  
akik úgy fognak szolgálni téged,  
mint a termékeny föld a pusztaságban.  
Uram, mi tökéletesen mezítelenek vagyunk,  
öltöztess fel szeretetteddel!*

*Add, hogy virágot és gyümölcsöt teremjünk az Egyháznak!”<sup>1</sup>*

A galileai Abellin dombjairól származó, Libanontól Franciaországig, Indiától Betlehemig eljutott görög-melkita rítusú palesztin leány Illés próféta nyomait követte, a boldogságos Szűz Mária szolgálatát folytatta, és a keresztre feszített Jézus szeretetének tanúja lett a 19. században. Nem zárkózott be a Pireneusok kármelita falai közé, hanem missziós elkötelezettséggel a távoli vidékeken akart új, európai mintájú közösségeket alapítani. Az általa kezdeményezett és létrejött betlehemi kolostor falai között hunyt el, szívében a názáreti új ház reményével. 33 évet élt, és igézetével megjelölte a Közel-Kelet arab népeit. Mint kis virág ott nőtt, ahol jobbra kiaszott sivatagi pusztaság honol, ám ahol az alázatos kicsinység szépségére – ugyanúgy, mint bárhol a világban – letekint az Úr, hogy fölemelje a kicsinyeket.<sup>2</sup>

*„A kis arab leány”*

Lisieux „kis” szentje mellett, ugyanabban a korban a franciaországi Pau-ban lépett kolostorba egy palesztin leány, Mariam Baouardy. Sarutlan kármelita nővér lett, aki a Keresztre feszített Jézusról nevezett Mária nővér nevet kapta. Életéről, tevékenységéről boldoggá avatási perének írásos dokumentációján kívül is számos tanulmány készült, összeállították bibliográfiáját.<sup>3</sup> A maga korában számos katolikus értelmiségit megihletett: Léon Bloy, Julien Green, Jacques Maritain, René Schwob csak egy-egy ezek közül. Azután mintha elfelejtették volna, II. János Pál pápa viszont a boldoggá avatási szentbeszédében a Szentföld leányának, Kelet népeinek képviselőjének, nemrég az egyetemi ifjúsághoz intézett szavaiban pedig az „arabok védőszentjének nevezte”.<sup>4</sup> „A kis arabként” lett ismertté, mivel oly egyszerű, áttetsző volt az élete. Mariam azt folytatta Közel-Keleten, amit az anakoréták, cenobiták, remeték, monasztikusok előtte megéltek ott a korai századokban. „Inch’Allah!” - mondták róla az arabok („tetszik az Istennek”). Halála után számos testi, lelki gyógyulás történt közbenjárására, ezt számos arab, muzulmán, ortodox és katolikus szakértő is elismerte.

Mariam családja eredetileg libanoni, damaszkuszi görög-melkita volt, akiknek azonban a galileai hegyek közé kellett menekülniük. Édesanyja, Mariam Chahyn Tarshishából való, édesapja, Giriés (György) Horfesből, mindkét helység muzulmán és keresztény arabok által lakott vidék. Imádságukra kapták Istentől a kis Mariamot ajándékkul, akinek egy fivére

<sup>1</sup> *Mariam nővér imádsága.* In: Elevazioni spirituali. Il Passero Solitario, Roma, 1986, 1.

<sup>2</sup> Vö. Amédée Brunot: *La piccola araba.* Città Nuova, Roma, 1983, 5–8.

<sup>3</sup> Vö. LThK (1986) 1, 1228. AAS 19 (1927), 254–258. Dionigi Buzy: *Vie de soeur Marie de Jésus Crucifié.* Paris, 1921. *Penseés de soeur Marie de Jésus Crucifié.* Paris, 1922.

<sup>4</sup> Vö. Magyar Kurír 73. évf. 248, 2–3, (1983.november 17.). II. János Pál záró beszéde az európai egyetemisták rózsafüzér imádságán. Róma, VI. Pál aula, 2002. március 2.

volt. Abellin, ahol született, a bibliai Zabulon és a talmudi Abelim vidéke, Palesztina szegény része. Mariam 1846 Vízkeresztjének előestéjén jött a napvilágra, két hétre rá keleti rítus szerint keresztelték és bérálták meg. A kislány gyermekkorában elhunytak a szülei, a gyerekek a nagybátyhoz és a nagynénihez kerültek, ők fogadták be őket, árvaságát azonban sohasem tudta elfelejteni. Már gyermekkorában különös álmai voltak, szívesen hozott áldozatokat, böjtölt.<sup>5</sup> Nyolc éves korában átköltöztek Abellinból az egyiptomi Alexandria környékére. Hét éves korában olyan ellenállhatatlan vágy ébredt benne a szentáldozás iránt, hogy egyszerűen beállt az áldozók sorába és részesedett az Eucharisziából, jóllehet ünnepélyes elsőáldozására csak tizenkét éves korában kerülhetett sor. Megelőzte X. Piusz pápa rendeletét a gyermekek minél korábbi elsőáldozásáról. Nagybátyja szerette volna korán férjhez adni, ám ő már 13 évesen csak Jézust, a keresztre feszítettet fogadta el vőlegényének. Erőszak, pofonok nem számítottak, még gyóntatójának, sőt a püspöknek a segítsége sem, hajthatatlan maradt. A nagybátyjának egyik muzulmán szolgája erőszakkal kényszerítette az iszlám hitre, egy rúgással földre terítette, majd pedig késsel elvágta a nyakát. Abban a hitben, hogy meghalt, egy elhagyatott zugban hagyta. Mariam akkor paradicsomi látomásban részesült: „Te, szűz, igaz, hogy életed könyve még nincsen befejezve.”<sup>6</sup> Egy betegápoló arra biztatta, menjen Franciaországba, lépjen a kármeliták közé, és megjósolta neki, hogy Betlehemben fog meghalni. Ezt a jelenetet később a boldogságos Szent Szűznek tulajdonította. Sebeiből felgyógyulva 1867-ben megkezdte a novíciátust a Szent József nővéreknél Marseille-ben, majd Pau-ban. Emberileg magyarázhatatlan, misztikus események történtek vele: negyven napig vak volt, majd egy esés következtében csontjai törtek, de csodálatosan meggyógyult. Nővértársai nem mind fogadták el különös életét, szavazással majdnem elküldték a rendből. Végül is elismerték, hogy kiválasztott lélek, akinek rendkívüli adottságai vannak. Egyszerűsége, kifejezőmódja Palesztina földje ízét, zamatát árasztotta. Arabul beszélt, élete nagy részében nem tudott sem írni, sem pedig olvasni. Egy bejrúti, majd marseille-i család segítségével és a pau-i sarutlan nővérek között elsajátította a francia nyelvet. A *Gondolatok* és a *Lelki felemelkedések* című írásai hűséges titkárnőjének összegyűjtéséből maradtak ránk.

### *Rendkívüli adományai*

Amikor Mariam a Kármelbe lépett, 21 éves volt, de sokkal fiatalabbnak látszott. Kicsiny, törekeny alakja, képzetlensége, nyelvi akcentusa annyira gyermekdedé tették, hogy sokan nem vették észre bölcsességét, egyenességét, érettségét – mondták róla nővértársai. Isten rendkívüli képességekkel, misztikus adományokkal ruházta fel. Mons. Bracco, jeruzsálemi pátriárka úgy mutatta be, mint „Isten kegyelmének csodáját”.<sup>7</sup> Ezek a legkülönbözőbb módon jelentkeztek életében: volt, hogy extázisba esett, mintha egy mennyei látomás, vagy hang ragadta volna magával, mosolygott, énekelt, miközben tette megszokott teendőit, például mosogatta a tányérokat. Ilyenkor ezt mondta: „Istenben vagyok és Isten bennem. Azt érzem, hogy minden teremtmény, a fák, a virágok Istenhez tartoznak, és ugyanakkor hozzám is. Nincs saját akaratom, hanem csak Istené. Minden, ami Istenhez tartozik, az enyém... Figyelni kell a kis dolgokra. Minden nagy az Úr szemében. Isten nem akar semmit sem áldozatul elrabolni tőlünk. Adjatok neki oda mindent... Ha szereted felebarátodat, abból megértem, hogy engem szeretsz. Akárhányszor Jézus nélküli teremtménynek tekinted embertársadat, nagyon mélyre zuhansz.”<sup>8</sup>

---

<sup>5</sup> Vö. A. Brunot: i. m. 21.

<sup>6</sup> Uo. 26.; *Miriam*. Sarutlan Kármelita Zárda, Keszthely, 1934, 11.

<sup>7</sup> I. m. 45.

<sup>8</sup> I. m. 48–49.

Extázisai intellektuális és érzelmi kiegyensúlyozottságban érik, amiből nem zökken ki, ugyanakkor mennyei örömről tanúskodik, akárcsak Soubirous Szent Bernadett a maga életében. Előfordultak vele úgynevezett felemelkedések, lebegések is, hasonló esetekről tudunk Copertinói Szent József (1603–1663) és több misztikus életében is. Például 1873. június 22-én, a francia kolostor kertjében tapasztalták; összesen nyolc ilyen esetről tudnak. Assisi Szent Ferenchez hasonlóan Mariam nővér is megkapta Jézus sebeinek stigmáit. 1867. május 2-án, nagy szenvedések között, ágyban fekve jelentkeztek ezek a sebek. Különösen a nagyböjtben és a nagyhéten félelmetes azonosulással élte át Krisztus szenvedéseit. Egész testében remegett, szenvedett és gyakran ismételte: „Istenem, ne hagyj magamra; Istenem, neked ajánlom magamat. Bocsáss meg, Istenem; bocsáss meg!”<sup>9</sup> E kínokat ugyanakkor csodálatos benső örömmel élte át, kimondott szavai egyszerre fejezték ki a fizikai fájdalmat és a lelki örömet: „Elég, elég, ó Jézus! Nem tudok ellenállni... úgy érzem, meghalok az örömtől és a fájdalomtól.”<sup>10</sup> Voltak jelenései is, és előfordult életében a bilokáció. Írástudatlansága ellenére szép, keleties költeményeket alkotott. Arabul gondolkodott, franciául fejezte ki magát, szavai palesztinai bibliai képeket idéznek.

*Üdvöz légy, üdvöz légy, élet Fája,  
amely az életből ad gyümölcsöt nekünk.  
E föld közepéből  
fakad a szívem,  
lüktet a szívem.  
Ki adna nekem szárnyakat,  
hogyan felrepüljek Szerelmem felé?  
Üdvöz légy, üdvöz légy, élet Fája!  
Te az életből adsz gyümölcsöt nekünk.  
Látom leveleiden e szavakat írva:  
Ne féljétek semmitől!  
A te zöld színed azt mondja nekem: „reménység”,  
és ágaid: „szeretet”,  
lombod pedig: „alázat”.  
Üdvöz légy, üdvöz légy, élet Fája:  
benned találom meg az élet gyümölcsét.  
E föld közepéből  
fakad a szívem,  
lüktet a szívem.  
Ki adna nekem szárnyakat,  
hogyan felrepüljek Szerelmem felé?  
Üdvöz légy, üdvöz légy élet Fája!  
Árnyékodban kívánok megszületni,  
lábaidnál kívánok meghalni.”<sup>11</sup>*

Mariam nővér rendkívüli adottságai közé tartozik az a két élménye is, amely a pokol látványából adódott. Különösen tisztelte a Szentlelket, minden nap elimádkozta a *Veni Creator Spiritus* himnuszt. Novíciusmesternője összefoglalásában eljuttatott egy levelet IX. Piusz pápához, amelyben arra utalt, hogy a világban és a vallási közösségekben újfajta vallásgyakorlatokat keresnek az emberek és megfélemlenek a vigasztaló Szentlélek áhítatáról. Aki azonban segítségül hívja, nem fog tévedésben meghalni. Ezért minden pap, aki

---

<sup>9</sup> I. m. 56.

<sup>10</sup> I. m. 60.

<sup>11</sup> I. m. 83–84.

erről prédikál, megvilágosodik. Jó lenne, ha havonta végeznének egy Szentlélekről szóló szentmisét, mert az azon résztvevők különleges kegyelemben és megvilágosodásban részesülnek.<sup>12</sup> A következő pápa, XIII. Leó – bizonyára e biztatásnak a hatására is – elrendelte a Pünkösöd előtti *novénát* (kilencedet).

### *Új kármelita alapítások*

„A jó fa jó gyümölcsöt terem” (Mt 7,17). A kis palesztinai apáca, misztikus, költő és imádkozó új közösségeket is hozott létre. 1870-ben egy Indiában működő püspök Pau-ban járva kinyilvánította kérését, azt szeretné, ha a hindu misztika mellett helye lenne a kereszténységnek is, és letelepednének a kármelita nővérek. A „kis arab” közreműködésével jótevőt, adakozót is találtak az új kolostor létrehozásához. Hat nővérrel indult el az indiai Mangalore-ba, útközben hárman meghaltak, úgyhogy Mariam és még két társa érkeztek oda. Ott tette le az örök fogadalmát, ám rövid idő múltán visszatért Franciaországba, hogy felkészüljön egy újabb alapításra Betlehemben. Második Pau-ban töltött szerzetesi korszaka idején erősödött meg lelkében egy betlehemi Kármel alapításának a gondolata. Álmod, megvilágosodások segítettek. Adódtak nagylelkű támogatók, akik lehetővé tették az utazást és az ottani kezdetet. A „kis arab” lett a tervező és a kivitelező. Az épület csillag alakú, utalás a betlehemi csillagra és tornya is van (*turris davidica*). Itt, Betlehemben egyszer így kiáltott fel: „Az Úr mindent megmutatott nekem! Láttam a lángoló galambot. Forduljatok hozzá, a lángoló galambhoz, a Szentlélekhez, aki minden dolgot ihlet! (...) A békesség lett az örökségem: a békesség és a kereszt az én részem, ám a kereszt és az elbátortalanodás – a démoni erők műve, s azoké, akik hallgatnak rá.”<sup>13</sup> Nyolc évet élt itt Mariam igen nagy tiszteletben a nővértársai között. A betlehemi után az Úr Jézus szándékára hivatkozva megtervezte a názáreti Kármel megalapítását is. A jeruzsálemi pátriárka támogatta, Rómából 1878 áprilisában érkezett meg az engedély. Betlehemből Názáret felé tartva újra eljutott szülőfalujába, Abellinbe is.

A Bétharamm Atyái, akikkel szoros lelki kapcsolatban állt, „sorelliná”-nak, húguknak nevezték. Ők a Pau folyó közelében, a Pireneusokban lévő Bétharamm Mária-szentélyben éltek, Mariam még franciaországi tartózkodása idején ismerte meg őket. Alapítójuk Szent Michel Garicoïts (1797–1863) baszk pap, akit XII. Piusz pápa 1947-ben kanonizált. Ő hozta létre a Jézus Szíve papi kongregációt a vidék evangelizációja és a gyermekek nevelése céljából.<sup>14</sup> A közösség egyik papja volt Mariam lelki vezetője, amikor Indiából visszatért Franciaországba. Regulájukat IX. Piusz pápa 1875. június 30-án, éppen akkor írta alá, amikor a rend fiai és Mariam nővér Dávid hegyén együtt örvendhettek alapításaik sikerének.

### *Halála és megdicsőülése*

Harminchárom éves korában Mariam nővér már tudta, hogy nem fog sokáig élni. Nem csalódásként, ellenkezőleg, élete megkoronázásaként fogadta. „Anyám, itt a vég, ez a jele elköltözésemnek... Egész életem vágya beteljesül, Jézushoz mehetek” – mondta.<sup>15</sup> Halála közvetlen oka az volt, hogy 1878 kemény telén vízholdás közben megcsúszott a kolostor ciszternájánál, elesett és eltörte a bal karját, amely elűszkösödött. Ehhez járultak mell- és szívfájdalmai, fulladási rohamai. Állapota egyre rosszabbodott, sem az orvosi metszések, sem más praktikák nem segítettek. Sok pap látogatta, még a jeruzsálemi pátriárka is. Megkapta a betegek szentségét és a szent útravalót. Ezekben az augusztusi napokban szinte égető szélvihar

---

<sup>12</sup> I. m. 104.

<sup>13</sup> I. m. 136.

<sup>14</sup> Vö. Puskely Mária: *A keresztény Európa szellemi gyökerei*. Kairosz, Budapest, 2004, 435.

<sup>15</sup> I. m. 187. Vö. *Miriam*. Sarutlan Kármelita Zárda, Keszthely, 1934, 87–95.

tombolt és a pusztaságban felkavarta a port. Utolsó éjszakája valóságos kálvária volt. Agóniájában ezt suttogták feléje: „Jézusom, irgalom!”, mire ő utolsó szavaival válaszolt: „Ó, igen, irgalom!” Átölelte a feszületet és édes mosolyra változott a tekintete. Augusztus 26-án reggel 5 óra 10 perc volt akkor.<sup>16</sup> Szívét Pau-ba szállították, míg testét hatalmas tömeg részvételével kísérvé augusztus 27-én a betlehemi Kármel új kápolnájának kórusa bejáratához temették. „Al-Qiddisa!” – Egy szent halt meg, így tudta mindenki.

II. János Pál pápa 1983. november 13-án avatta boldoggá. Galilea kis csillaga így ragyog Közel-Kelet arab népeinek. Jézus és Mária földi otthonának polgártársa volt, a különféle népek közti békesség jelképe lett. Azóta még aktuálisabb üzenete: „Az egységesülő Európa a keresztényeket is az egységre ösztökéli, hogy a remény igazi tanúi legyenek. A különféle értékek cseréje gazdagítja az egyházat. Különösen is kell értékelni mindazt, amit a keleti katolikus egyházak kulturális és spirituális hagyománya kínál.”<sup>17</sup> A Keresztre feszített Jézusról nevezett Boldog Mária nővér ezért egészen egyszerűen így imádkozott:

*„Szentlélek Úr Isten! Vezess sugallataiddal!  
Isten szeretete, eméssz el engem!  
Az igaz útra vezess el engem!  
Mária, édesanyám, nézz le rám,  
Jézussal együtt áldj meg engem!  
Minden rossztól, minden csalóka képzettől  
Minden veszélytől óvj meg engem!”<sup>18</sup>*

---

<sup>16</sup> A Gyermek Jézusról nevezett Mária nővér krónikája. i. m. 188.

<sup>17</sup> II. János Pál pápa: *Ecclesia in Europa*, apostoli buzdítás, 2003. június 28., 118.

<sup>18</sup> In: *Elevazioni spirituali*. Il Passero solitario, Roma, 1986, 21.